

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
На засіданні кафедри
підприємництва і торгівлі

Протокол № 19 від «20» червня 2017
Зав. кафедри

 О.Є. Бавико

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ МИТНОЇ СПРАВИ

Кількість кредитів ECTS 4

Розробник:
Скляр Н.М,
старший викладач кафедри
підприємництва і торгівлі, к.е.н.

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	вибіркова
Семестр	5
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	3
Лекції, годин	39
Практичні/ семінарські, годин	26
Лабораторні, годин	
Самостійна робота, годин	55
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - формування у студентів уявлення про роль та місце митних органів у структурі державного управління; ознайомлення з основами митного законодавства.

Завдання — ознайомлення студентів з основами митного законодавства в Україні; вивчення принципів формування митної політики України; засвоєння знань з питань організації та здійснення митного контролю та митного оформлення вантажів при переміщенні через митний кордон України; вивчення основних аспектів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; формування поняття підприємницької діяльності з проведення митних формальностей.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи митної політики та митної справи в Україні					
Тема 1. Митна справа в Україні	10	2	2		6
Тема 2. Інформаційне та програмне забезпечення діяльності митних органів та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності	10	4	2		4
Тема 3. Основи підприємницької діяльності в галузі митної справи	10	4	2		4
Разом за змістовним модулем 1	30	10	6		14
Змістовий модуль 2. Переміщення та пропуск вантажів через митний кордон України					
Тема 4. Документальне супроводження вантажів для здійснення зовнішньоекономічних операцій	13	4	4		5
Тема 5. Митний контроль вантажів, що переміщуються через митний кордон України	14	5	4		5
Тема 6. Митне оформлення вантажів, що переміщуються через митний кордон України	14	5	4		5
Тема 7. Порядок переміщення вантажів через митний кордон України	13	5	2		6
Разом за змістовним модулем 2	54	19	14		21
Змістовий модуль 3. Основи митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності					
Тема 8. Інструменти митно-тарифного регулювання	12	4	2		6
Тема 9. Основні положення нетарифного регулювання	12	4	2		6
Тема 10. Правопорушення в митній справі	12	2	2		8
Разом за змістовним модулем 3	36	10	6		20
Усього	120	39	26		55

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Практичне заняття 1 Вивчення напрямів та принципів здійснення митної політики України із використанням програмного продукту QD Professional (розділи «Кодекси України», «Каталог»)	2
2	Практичне заняття 2. Основи застосування інформаційних систем в митній справі. Вивчення основних функціональних можливостей програмного продукту QD Professional	2
3	Практичне заняття 3 Встановлення напрямів здійснення посередницької діяльності в галузі митної справи із використанням програмного продукту QD Professional (розділи «Кодекси України», «Каталог»)	2

4	Практичне заняття 4 Види та структура документів, що використовуються під час митного контролю та митного оформлення вантажів із використанням програмного продукту QD Professional (розділи «Кодекси України», «Каталог», «Документи»)	4
5	Практичне заняття 5 Формування пакета документів, необхідного для здійснення митного контролю певної групи товарів із використанням програмного продукту QD Professional (розділи «Каталог», «Підборки», «Документи»)	4
6	Практичне заняття 6 Вивчення етапів митного оформлення. Основи декларування вантажів. Заповнення митної декларації, форми яких наведено у програмному продукті QD Professional	4
7	Практичне заняття 7 Митні документи в процедурах митних формальностей при різних видах транспортних перевезень через митний кордон України із використанням пакету документів, форми яких наведено у програмному продукті QD Professional (розділи «Кодекси України», «Підборки», «Документи»).	2
8	Практичне заняття 8 Кодування товарів згідно УКТ ЗЕД. Визначення країни походження товарів. Основи розрахунку митної вартості товарів. із використанням пакету документів, форми яких наведено у програмному продукті QD Professional (розділи «Кодекси України», «Підборки», «Документи», «Довідка по товару», «УКТ ЗЕД», «Розрахунок платежів за товарами», «Довідкові ціни на товари»).	2
9	Практичне заняття 9 Квотування, ліцензування, технічні бар'єри. Основні дозвільні документи при митному оформленні товарів. із використанням програмного продукту QD Professional (розділи «Кодекси України», «Каталог», «УКТ ЗЕД», «Підборки», «Дозвільні документи»)	2
10	Практичне заняття 10 Види порушень митних правил та відповідальність за них. Рішення ситуаційних завдань із використанням програмного продукту QD Professional (розділи «Кодекси України», «Каталог»)	2
Усього		26

5. Індивідуальні завдання

- 1 Огляд періодичної і монографічної спеціально-наукової літератури
- 2 Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою
- 3 Добір митної статистичної інформації та складання на її підставі аналітичних довідок.
- 4 Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи митної політики та митної справи в Україні			
<p>Семінарське заняття 1.</p> <p>Основи митної справи та митної політики. Принципи здійснення державної митної справи.</p>	6	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: історичний розвиток митної справи в Україні; джерела митної справи та сучасні зміни у напрямку євроінтеграційної політики; митна політика України; організаційна структура митних органів у складі ДФСУ; основні функції митної служби; порядок проходження служби в митних органах ДФСУ; правовий захист працівників митної служби; система професійної освіти у сфері державної митної справи. Джерело [1; 9-12; 19].</p> <p>2. Самотестування.</p> <p>3. Підготовка доповіді з питань сучасних проблем митної політики України</p>	<p>Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді</p>
<p>Семінарське заняття 3</p> <p>Інформаційне та програмне забезпечення діяльності митних органів та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності</p>	4	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: характеристика складових відомчої інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури; об'єкти митної статистики та статистики зовнішньоекономічних зв'язків; використання сучасних інформаційних технологій в організації митної справи; сутність та процедура електронного декларування. Джерело [1;6; 9-12; 19].</p> <p>2. Самотестування</p> <p>3. Напрацювання практичних навичок з подання статистичної, довідкової, аналітичної інформації з питань митної справи та зовнішньої торгівлі товарами органам державної влади в порядку, встановленому законом</p>	<p>Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка опрацьованої митної статистичної інформації</p>
<p>Семінарське заняття 3</p> <p>Основи підприємницької діяльності в галузі митної справи</p>	4	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: умови отримання статусу уповноваженого економічного оператора в митній справі; сутність та особливості діяльності митного брокера та митного перевізника; митні склади та магазини безмитної торгівлі; порядок функціонування; вантажний митний комплекс: права та обов'язки утримувача. Джерело [2,6,8,18].</p> <p>2. Самотестування.</p> <p>3. Підготовка доповіді з питань регулювання діяльності уповноваженого економічного оператора</p>	<p>Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді</p>
<p>Разом змістовий модуль 1</p>	14		
Змістовий модуль 2. Переміщення та пропуск вантажів через митний кордон України			
		<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність митного оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон; місце і строки декларування товарів і транспортних засобів комерційного призначення; перелік та характеристика транспортних та комерцій-</p>	

Вид та тема занять	Кількість годин самотійної роботи	Зміст самотійної роботи	Засоби діагностики
<p>Семінарське заняття 4</p> <p>Документальне супроводження вантажів для здійснення зовнішньоекономічних операцій</p>	5	<p>них документів, необхідних для митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон; перелік та характеристика митних документів, необхідних при проведенні митного оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення.</p> <p>Джерело [2,6,8,18].</p> <p>2. Самотестування</p> <p>3. Напрацювання практичних навичок з пошуку необхідних документів для проведення митних процедур при переміщенні товарів різними видами транспорту із використанням програмного продукту QD Professional (розділи «Каталог», «Міжнародні конвенції», «Кодекси України», «Підборки», «Документи»)</p>	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка результатів вирішення ситуаційних завдань
<p>Семінарське заняття 5</p> <p>Митний контроль вантажів, що переміщуються через митний кордон України</p>	5	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: порядок митного контролю при переміщенні товарів і транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон; характеристика умов пропуску товарів, що переміщуються через митний кордон громадянами; митний контроль товарів і транспортних засобів спеціального, військового призначення та подвійного використання; перевірка митних декларацій при проведенні митного контролю та дозвільних документів.</p> <p>Джерело [1;6; 9-12; 19]</p> <p>2. Самотестування.</p> <p>3. Вирішення практичних завдань з заповнення попереднього повідомлення про намір ввезення товарів на митну територію України із використанням програмного продукту QD Professional</p>	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка заповненого ПП
<p>Семінарське заняття 6</p> <p>Митне оформлення вантажів, що переміщуються через митний кордон України</p>	5	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: митні процедури та митне оформлення під час переміщення товарів та транспортних засобів комерційного призначення: а) автомобільним транспортом; б) залізничним транспортом; в) повітряним транспортом; г) морським (річковим) транспортом; особливості митного оформлення за різними видами митних режимів.</p> <p>Джерело [1;6; 9-12; 19]</p> <p>2. Самотестування.</p> <p>3. Підготовка доповіді з питань проведення митних формальностей за різними митними режимами</p>	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді
<p>Семінарське заняття 7</p> <p>Порядок переміщення вантажів через митний кордон України</p>	6	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: порядок перевезення вантажу між митницями; умови здійснення транзиту товарів і транспортних засобів комерційного призначення; міжнародне перевезення вантажів з використанням книжки МДП; розпорядження товарами і транспортними засобами комерційного призначення, що перебувають під митним контролем.</p> <p>Джерело [1;6; 9-12; 19].</p> <p>2. Самотестування.</p> <p>3. Вирішення ситуаційних завдань зі складання схеми процесу оформлення книжки МДП. Практичні навички щодо заповнення граф попереднього повідомлення за допомогою програмного продукту.</p>	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка заповнених документів

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Разом змістовий модуль 2	21		
Змістовий модуль 3. Основи митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності			
Семінарське заняття 8 Інструменти митно-тарифного регулювання	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: поняття і види мита; митні платежі; Єдиний митний тариф; система митних зборів та митних платежів; мито та види митних ставок; митна вартість товарів. Джерело [2,3,4,6, 18;20]. 2. Самотестування. 3. Практичні завдання щодо визначення митної вартості за різними методами.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка результатів вирішення практичних завдань
Семінарське заняття 9 Основні положення нетарифного регулювання	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: нетарифні заходи регулювання ЗЕД ; квотування, ліцензування, технічні бар'єри; основні дозвільні документи при митному оформленні товарів. Джерела [1;6; 9-12; 18;20]. 2. Самотестування. 3. Ситуативні завдання щодо застосування різних видів дозвільних документів при митному оформленні товарів.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка результатів вирішення ситуаційних завдань
Семінарське заняття 10 Правопорушення в митній справі	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: види порушень митних правил та відповідальність за них; поняття контрабанди; система державних органів попередження порушення митних правил та боротьби з контрабандою. Джерело [2,3,4,6,8,18; 19]. 2. Самотестування. 3. Практичні та ситуативні завдання на визначення кваліфікацій правопорушень митних правил.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка результатів вирішення ситуаційних та практичних завдань
Разом змістовий модуль 3	20		
Усього	55		

7. Результати навчання

1	Знання основних термінів та понять митної справи України; роль і місце митної справи в економічному розвитку України, інформаційного забезпечення, основних стадій і логіки розробки
2	Знання методичних підходів до розробки технологій митних режимів та процедур митного контролю.
3	Уміння обґрунтовувати застосування відповідних форм митних декларацій та інших документів під час митного контролю та митного оформлення
4	Уміння проводити порівняльний аналіз даних при визначенні митної вартості та виборі відповідного митного режиму
5	Уміння визначити загальний порядок митного контролю та митного оформлення товарів та транспортних засобів із застосуванням митної декларації
6	Уміння заповнювати митні та комерційні документи для проведення митних формальностей з використанням відповідного програмного забезпечення

8. Форми навчання

Лекції, семінарські (лабораторні) заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за рекомендованою літературою, виконання індивідуальних завдань, курсова робота).

9. Методи оцінювання

Поточне оцінювання на семінарських (практичних) заняттях, усні презентації, контрольні модульні роботи, перевірка курсової роботи, екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються протягом семестру в обсязі 50 балів

Оцінювання протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	1		1	1		3
Тема 2	1	2				3
Тема 3	1		2	1	5	9
Разом змістовий модуль 1	3	2	3	2	5	15
Змістовий модуль 2						
Тема 4	1	2				3
Тема 5	1	3				4
Тема 6	1			2		3
Тема 7	1	3			5	9
Разом змістовий модуль 2	4	8		2	5	19
Змістовий модуль 3						
Тема 8	1	3				4
Тема 9	1	3				4
Тема 10	1	2			5	8
Разом змістовий модуль 3	3	8			5	16
Усього	10	18	3	4	15	50

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань).

Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань). Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі підрахунку кількості правильних тестів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

- 1 Електронний конспект лекцій.
- 2 Методичні рекомендації для вивчення дисципліни
- 3 Комплекти індивідуальних завдань (міні-кейсів).
- 4 Навчальна та наукова література, нормативні документи

12. Рекомендована література

Основна

- 1 Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 року № 4495-VI.
- 2 Податковий кодекс України: Закон України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI.
- 3 Закон України від 28.12.14 № 72-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням"
- 4 Постанова КМ України від 06.08.2014 №311 "Про утворення територіальних органів Державної фіскальної служби та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України"
- 5 Постанова КМ України від 21.05.2014 №236 "Про Державну фіскальну службу України"
- 6 Постанова КМ України від 21.05.2014 р. №160 "Про утворення Державної фіскальної служби"
- 7 Постанова КМУ від 05 жовтня 2011 року № 1031 «Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України»
- 8 Постанова КМУ від 18 січня 2003 року № 93 «Про справляння плати за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для митних органів».
- 9 Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: наказ Міністерства фінансів України від 30 травня 2012 року № 631.
- 10 Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні транзитних переміщень: наказ Мінфіну від 09 жовтня 2012 року № 1066.
- 11 Про затвердження Положення про Департамент інформаційних технологій та митної статистики Державної митної служби України. Наказ ДМСУ №423 від 24.05.2005р.
- 12 Гіжевський В.К., Світлак І.І., Скірський І.В. Митне право України: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2008. – 204 с.
- 13 Гребельник О. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності [Текст] : підручник / О. П. Гребельник ; Міністерство освіти і науки України, АМСУ. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 696 с

Допоміжна

- 14 Дубініна А.А., Сорокіна С.В., Зельніченко О.І. Митна справа: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 320 с
- 15 Жорін Ф.Л., Правові основи митної справи в Україні: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 248 с.
- 16 Кунєв Ю.Д. Управління в митній службі.-К.: Центр навчальної літератури, 2006.-408 с.
- 17 Митна справа: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. П. Гребельник; М-во освіти і науки України. – 3-тє вид., перероб. та допов. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 472 с.

Інформаційні ресурси

- 18 <http://sfs.gov.ua/podatki-ta-zbori/mitni-plateji/>-офіційний портал Державної фіскальної служби України
- 19 <http://qdpro.com.ua/> QD Professional / - програмне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «НТФ «ІНТЕС ЛТД»
- 20 Офіційний сайт Європейського митного співтовариства [Електронний ресурс]. – [http://www.europa.eu.int/comm/taxation customs/](http://www.europa.eu.int/comm/taxation_customs/).